

Sygn. akt I A Ca 1254/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 stycznia 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSA Katarzyna Polańska - Farion

Sędziowie: SA Robert Obrębski (spr.)

SO (del.) Bogusława Jarmołowicz - Łochańska

Protokolant: asystent sędziego Łukasz Śliwa

po rozpoznaniu w dniu 23 stycznia 2014 r. w Warszawie na rozprawie

sprawy z powództwa A. F. i D. M.

przeciwko Skarbowi Państwa reprezentowanemu przez Ministra Gospodarki

o odszkodowanie

na skutek apelacji pozwanego od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 19 czerwca 2013 r., sygn. akt I C 1163/11:

1. zmienia zaskarżony wyrok:

a. w punkcie I w części w ten sposób, że oddala powództwo o zapłatę kwot po 7000 zł (siedem tysięcy złotych) na rzecz każdej powódki oraz o zapłatę ustawowych odsetek od tych kwot za okres od dnia 19 czerwca 2013 r. do dnia zapłaty;

b. w punkcie III w części w ten sposób, że oddala wnioski powódek o zasądzenie od pozwanego zwrotu kosztów procesu: na rzecz A. F. w kwocie 1828,37 zł (jeden tysiąc osiemset dwadzieścia osiem złotych i trzydzieści siedem groszy) oraz na rzecz D. M. w kwocie 1003,37 zł (jeden tysiąc trzy złote i trzydzieści siedem groszy);

c. w punkcie IV w części w ten sposób, że nakazuje ściągnąć od A. F. i D. M. z roszczeń zasądzonych w punkcie I zaskarżonego wyroku na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Warszawie kwot po 32,98 zł (trzydzieści dwa złote dziewięćdziesiąt osiem groszy) tytułem zwrotu części wydatków;

2. zasądza od A. F. oraz D. M. na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa kwoty po 450 zł (czteryście pięćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym;

3. nakazuje ściągnąć od A. F. i D. M. z roszczeń zasądzonych w punkcie I zaskarżonego wyroku na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Warszawie kwoty po 350 zł (trzysta pięćdziesiąt złotych) tytułem nieuiszczonej opłaty od apelacji.

Sygn. akt IA Ca 1254/13

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 23 listopada 2011 r. A. F. i D. M. wniosły o zasądzenie do Skarbu Państwa – Ministra Gospodarki kwoty 76000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty tytułem odszkodowania z tytułu pozbawienia poprzednika prawnego powódek przedsiębiorstwa stanowiącego szwalnię położoną w N., które na podstawie zarządzenia Prezesa Centralnego (...) z dnia 22 maja 1951 r. zostało objęte przymusowym zarządzeniem państwowym, natomiast na podstawie orzeczenia Przewodniczącego Komitetu (...) z dnia 15 października 1959 r., przeszło na własność Skarbu Państwa. Powołując się na następstwo prawne po E. N., przedwojennym właścicielu szwalni, powódki podnosiły, że decyzją Ministra Gospodarki z dnia 19 maja 2011 r. stwierdzona została nieważność powołanego zarządzenia z dnia 22 maja 1951 r. oraz niezgodność z prawem orzeczenia z dnia 15 października 1959 r., które wywołało nieodwracalne skutki prawne. Utrzymując, że podstawę pozwu stanowi wyłącznie doznanie szkody rzeczywistej przez dawnego właściciela szwalni z N., powódki podnosiły, że zawarte w nim żądanie obejmuje tylko wartość rzeczy ruchomych, które wchodziły w skład szwalni, jak też uszczerbek w mieniu poprzednika prawnego powódek, spowodowany utratą wynagrodzenia z tytułu korzystania ze składników ruchomych przedsiębiorstwa, które według powódek, nie stanowi utraconych korzyści, podlega więc uwzględnieniu na podstawie art. 160 § 1 i 2 k.p.a.

Strona pozwana wносиła o oddalenie powództwa. Kwestionując zasadę odpowiedzialności Skarbu Państwa przewidzianą powołanym przepisem, strona pozwana wskazywała na nieprecyzyjne sformułowanie podstawy faktycznej, na której powódki oparły żądanie, wadliwe określenie zakresu szkody i zdarzenia będącego jej źródłem, nieuzasadnione uznanie, że szkoda rzeczywista została wyrządzona decyzją z dnia 22 maja 1951 r., która decyzją nadzorczą z dnia 19 maja 2011 r. została wyeliminowana z obrotu, jak również że jej częścią była nie tylko wartość rzeczy ruchomych składających się na szwalnię należącą do E. N., ale również utrata możliwości korzystania z tego warsztatu w okresie pomiędzy wydaniem pierwszej z tych decyzji a przejściem szwalni na własność Skarbu Państwa. Strona pozwana podnosiła, że drugi z podanych elementów szkody obejmuje korzyści utracone przez poprzednika prawnego powódek, nie podlega więc uwzględnieniu w ramach ochrony przewidzianej art. 160 k.p.a., kwestionowała ponadto okres, za który powódki żądały odsetek, twierdziła bowiem, że ich naliczenie od daty pozwu byłoby sprzeczne z art. 363 § 2 k.c.

Wyrokiem z dnia 19 czerwca 2013 r. Sąd Okręgowy zasądził od Skarbu Państwa – Ministra Gospodarki na rzecz każdej z powódek kwoty po 27950 zł wraz z ustawowymi odsetkami od daty wyroku do dnia zapłaty, oddalił żądanie pozwu w pozostałym zakresie, zasądził do strony pozwanej na rzecz A. F. kwotę 2893,52 zł oraz na rzecz D. M. kwotę (...)52 zł tytułem zwrotu kosztów procesu i nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Warszawie kwotę 119,94 zł tytułem zwrotu wydatków związanych z przeprowadzeniem dowodu z opinii biegłego, w której ustalona została wartość rzeczy ruchomych składających się na szwalnię E. N. według stanu tych rzeczy na dzień wydania zarządzenia z dnia 22 maja 1951 r. oraz w dacie wydania orzeczenia z dnia 15 października 1959 r. o ich przejściu na własność Skarbu Państwa.

Na podstawie dokumentów złożonych przez strony oraz powołanej opinii biegłego sądowego, Sąd Okręgowy ustalił okoliczności, które nie były sporne pomiędzy stronami, dotyczyły natomiast wydania, na podstawie dekretu Naczelnika Państwa z dnia 16 grudnia 1918 r. w przedmiocie przymusowego zarządu państwowego, zarządzenia z dnia 22 maja 1951 r. o przejściu szwalni E. N., która przed drugą wojenną światową działała pod nazwą „Wytwórnia (...)”, w zarząd państwowy, jak również wydania przez Przewodniczącego Komitetu (...) decyzji z dnia 15 października 1959 r. o przejściu tej szwalni na własność państwa. Ponadto Sąd Okręgowy ustalił, że z inicjatywy E. N., w maju 1990 r. zostało wszczęte postępowanie nadzorcze, które po jego śmierci było kontynuowane z udziałem powódek i zostało zakończone decyzją Ministra Gospodarki z dnia 19 maja 2011 r., stwierdzającą nieważność zarządzenia z dnia 22 maja 1951 r., jak również niezgodność z prawem orzeczenia z dnia 15 października 1959 r., której nieważność nie została stwierdzona ze względu na nieodwracalne skutki decyzji poddanej kontroli nadzorczej. Sąd Okręgowy ustalił, że każda z powódek nabyła połowę spadku po poprzednim właścicielu szwalni. Na dzień wydania pierwszej z powołanych decyzji, na podstawie opinii biegłego sądowego, wartość rzeczy ruchomych składających się na szwalnię Sąd Okręgowy ustalił na kwotę 55900 zł, nie oparł się natomiast na wartości tych rzeczy, którą biegły ustalił według ich stanu na dzień 15 października 1959 r., czyli w dacie wydania decyzji o ich przejściu na własność Skarbu Państwa.

Oceniając znaczenie prawnej ustalonych okoliczności, na podstawie art. 160 § 1 k.p.a. Sąd Okręgowy uznał powództwo za uzasadnione co do samej jego zasady, przyjął bowiem, że w części dotyczącej szkody rzeczywistej doznanej przez poprzednika prawnego powódek, zostały wykazane wszystkie przesłanki określone powołanym przepisem i art. 361 k.c. Wskazując, na podstawie decyzji nadzorczej Ministra Gospodarki z dnia 19 maja 2011 r., że orzeczenie z dnia 15 października 1959 r., na podstawie którego E. N. został pozbawiony wyposażenia szwalni, było bezprawne, Sąd Okręgowy uznał, że pozew podlegał uwzględnieniu do ustalonej przez biegłego wartości rzeczy wchodzących w jej skład, nie było natomiast zasadne w dalszej części, obejmującej także korzyści, które poprzednik prawny powódek utracił po przejściu tego przedsiębiorstwa w zarząd państwowy. Uznając natomiast, że wskazana strata w majątku E. N. nastąpiła w chwili wydania zarządzenia Prezesa Centralnego (...) z dnia 22 maja 1951 r., wskazując ponadto, że od daty wydania tej decyzji poprzedni właściciel szwalni został pozbawiony możliwości „funkcjonowania w granicach posiadanej prawa”, za zasadne Sąd Okręgowy uznał przyznanie powódkom, w częściach równych, takiego odszkodowania, które odpowiada wartości jej wyposażenia w dacie wydania powołanej decyzji, czyli w łącznej kwocie 55900 zł. Uwzględniając zarzuty pozwanego, dotyczące ustalenia wartości składników szwalni według cen z daty orzekania, jak również kompensacyjne znaczenie art. 363 § 2 k.c., odsetki od zasądzonych kwoty na rzecz powódek Sąd Okręgowy zasądził od daty wyroku i oddalił powództwo w pozostałym zakresie. O kosztach procesu Sąd Okręgowy orzekł na podstawie zasady stosunkowego ich podziału między strony i przy przyjęciu założenia, że powódki wygrały proces w 73,55 % - ach dochodzonej kwoty oraz że w pozostałym zakresie przegrały sprawę.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego wniósł pozwany. Zaskarżając ten wyrok w części zasadzającej na rzecz każdej z powódek odszkodowanie w kwocie 7000 zł wraz z odsetkami od tych kwot, Skarb Państwa zarzucił Sądowi Okręgowemu naruszenie art. 160 § 1 i 2 k.p.a. w zw. z art. 361 § 1 i 2 k.c. przez zasądzenie na rzecz powódek odszkodowania przewyższającego wysokość szkody doznanej przez E. N. wskutek przejścia na własność Skarbu Państwa mienia, które wchodziło w skład szwalni należącej do poprzednika prawnego powódek. Na podstawie podanego zarzutu pozwany wnosił o zmianę wyroku Sądu Okręgowego w zaskarżonej części przez oddalenie powództwa w zakresie kwoty 7000 zł na rzecz każdej z powódek, jak też w części dotyczącej odsetek ustawowych zasądzonych od tych kwot, obciążenie powódek stosowną częścią kosztów postępowania przed Sądem Okręgowym, jak również kosztami postępowania apelacyjnego w całości. W odpowiedzi na apelację powódki wniosły o jej oddalenie oraz o obciążenie pozwanego poniesionymi kosztami postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja była uzasadniona i zasługiwała na uwzględnienie w całości. Przy prawidłowych ustaleniach faktycznych, które nie były sporne między stronami, nie zostały ponadto zakwestionowane w apelacji, w całości zostały tym samym przyjęte za podstawę rozstrzygnięcia o jej zasadności, nie można było zgodzić się z Sądem Okręgowym, by przy ustalaniu wysokości odszkodowania należnego powódkom, należało uwzględnić wartość mienia, które składało się na szwalnię E. N., według jego stanu na datę wydania zarządzenia z dnia 22 maja 1951 r., nie zaś w dniu wydania decyzji z dnia 15 października 1959 r., w sytuacji, gdy zdarzeniem stanowiącym źródło szkody rzeczywistej doznanej przez poprzednika prawnego powódek było wydanie drugiej z tych decyzji, nie zaś pierwszej, w wyniku której poprzedni właściciel nie został pozbawiony praw własności ruchomości stanowiących szwalnię, skutek taki został natomiast wywołany wydaniem późniejszej w powołanych decyzji. Przyjęcie odmiennego stanowiska przez Sąd Okręgowy naruszało przepisy prawa materialnego, na które strona pozwana zasadnie powoływała się w zarzutach apelacji, jej wnioski zasługiwały więc na uwzględnienie, zaś odmienny pogląd powódek, wyrażony także w odpowiedzi na apelację, nie zasługiwał na uwzględnienie.

Jak trafnie wskazał Sąd Okręgowy, podstawę prawną odpowiedzialności Skarbu Państwa za szkodę wyrządzoną wydaniem decyzji administracyjnej, której nieważność albo niezgodność z prawem została następnie stwierdzona decyzją nadzorczą, wydaną po nowelizacji kodeksu cywilnego, obowiązującej od 1 września 2004 r., stanowi art. 160 § 1 k.p.a. Początkowe wątpliwości, jak również rozbieżności w orzecznictwie, zostały wyjaśnione w uchwale pełnego składu Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z 31 marca 2011 r., III CZP 112/10, w której zostało przesądzone, że podstawowe znaczenie dla określenia właściwej podstawy prawnej tego rodzaju roszczenia oraz zakresu

odpowiedzialności Skarbu Państwa ma data zdarzenia stanowiącego źródło szkody, czyli wydania wadliwej decyzji administracyjnej, nie ma natomiast istotnego znaczenie moment wszczęcia postępowania nadzorczego, ani też data jego zakończenia. Drugie z zagadnień, które zostało przesądzone powołaną uchwałą Sądu Najwyższego, po okresie wcześniejszych rozbieżności, dotyczyło zakres szkody, za którą Skarb Państwa ponosi odpowiedzialność przewidzianą powołanym przepisem. Sąd Najwyższy przesądził bowiem, że obejmuje ona wyłącznie szkodę rzeczywistą (*damnum emergens*), nie dotyczy zaś korzyści, których osoba poszkodowana nie uzyskała wskutek wydania wadliwej decyzji administracyjnej (*lucrum cessans*).

Przenosząc przywołane stanowisko Sądu Najwyższego na okoliczności rozpoznawanej sprawy, w szczególności uwzględniając powoływanie się przez powódki na obie decyzje administracyjne, których różna wadliwość została stwierdzona decyzją nadzorczą Ministra Gospodarki z dnia 19 maja 2011 r., nie można nie dostrzec, że zdarzeniem, w wyniku której E. N. doznał szkody rzeczywistej, polegającej na utracie własności mienia ruchomego, które składało się na szwalnię, było wydanie decyzji z dnia 15 października 1959 r., nie było nim natomiast ustanowienie, decyzją z dnia 22 maja 1951 r., zarządu państwowego na tym mieniu ruchomych. W wyniku wydania wcześniejszej decyzji, poprzednik prawny powódek został wprawdzie pozbawiony możliwości samodzielnego prowadzenia działalności, którą można było wykonywać przy użyciu rzeczy ruchomych składających się na szwalnię, zachował jednak ich własność, z cywilnoprawnego punktu widzenia był więc w pełni uprawniony do rozporządzania tym mieniem. Szkoła, której E. N. doznał wskutek wydania decyzji z dnia 22 maja 1951 r. polegała więc albo na niemożliwości dalszego osobistego prowadzenia działalności mogącej przynosić zysk albo też na niemożliwości uzyskania wynagrodzenia za odpłatne udostępnienia tego mienia na potrzeby prowadzenia tego rodzaju działalności przez osoby trzecie. Z materiału sprawy, w tym z opisowej części opinii biegłego wynika, że w dacie wydania decyzji z dnia 22 maja 1951 r., E. N. od około trzech lat nie prowadził już działalności w ramach szwalni, która prężnie funkcjonowała w okresie przedwojennym, nie wynika z nich także, aby podejmował starania w celu odpłatnego udostępnienia szwalni na rzecz innych osób. Przede wszystkim nie można było jednak podzielić poglądu powódek, aby utrata wskazanych korzyści, w obu przedstawionych wariantach, stanowiła szkodę rzeczywistą w majątku poprzednika prawnego powódek w rozumieniu przyjętym w art. 361 § 2 k.c. Przeciwnie, utrata spodziewanego zysku z własnej działalności lub dochodu z odpłatnego udostępnienia mienia, którego właścicielem poprzednik prawny powódek pozostawał do momentu wydania decyzji z dnia 15 października 1959 r., mogła zostać uznana wyłącznie za *lucrum cessans*, nie podlegała tym samym uwzględnieniu na podstawie art. 160 k.p.a., tego rodzaju szkoda nie została bowiem objęta zakresem odpowiedzialności Skarbu Państwa za skutki wydania wadliwej decyzji administracyjnej, której nieważność została stwierdzona po latach decyzją nadzorczą Ministra Gospodarki z dnia 19 maja 2011 r. na tej właśnie podstawie, że wydanie i wykonanie decyzji z dnia 22 maja 1951 r. nie spowodowało nieodwracalnych skutków prawnych. Gdyby decyzja o objęciu szwalni E. N. wywołała takie konsekwencje, czyli gdyby istotnie uszczupliła majątek poprzednika prawnego powódek o jej wyposażenie, w trybie nadzorczym nie zostałaby stwierdzona nieważność tej decyzji, lecz jej niezgodność z przepisami. Odmienne stanowisko Sądu Okręgowego nie było uzasadnione, naruszało powołane przepisy i spowodowało, że przy określeniu wysokości odszkodowania należnego powódkom, które nie była już podważane w apelacji co do zasady, została przyjęta niewłaściwa data określenia wartości mienia ruchomego, utraconego przez E. N. wskutek decyzji z dnia 15 października 1959 r., która była wyłącznym źródłem szkody rzeczywistej doznanej przez poprzednika prawnego powódek, zwłaszcza że przyczyną spadku wartości tych rzeczy, które stanowiły ruchome wyposażenie szwalni, jak wynika z opinii biegłego, był sam upływ czasu, nie zaś nadmierna eksploatacja, która pozwalała na utrzymanie poszczególnych narzędzi w stanie zdatnym do użytku, wiązała się ponadto z koniecznością odpowiedniego ich zabezpieczenia i konserwacji. Jak zaznaczono, w okresie około trzech lat, które poprzedzały wydanie decyzji z dnia 22 maja 1951 r. był właściciel nie używał tych rzeczy zgodnie z ich przeznaczeniem, nie prowadził bowiem wówczas działalności przy wykorzystaniu szwalni, zwłaszcza że w podanej postawie faktycznej żądania, powódki nie powoływały się na nadmierną eksploatację mienia odebranego E. N.. Przy ustaleniu wysokości odszkodowania, należało więc uwzględnić wyłącznie wartość, jaką wyposażenie szwalni posiadało w dniu 15 października 1959 r., czyli ustaloną przez biegłego kwotę 41900 zł. Pozostała część roszczenia, w uwzględnionej przez Sąd Okręgowy kwocie 14000 zł, nie była uzasadniona, nie mogła więc zostać zasądzona na podstawie art. 160 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 361 § 1 i 2 k.c. Odmienne poglądy Sądu Okręgowego wymagał więc korekty instancyjnej, w ramach której, uwzględniając apelację pozwanej, Sąd Apelacyjny częściowo zmienił punkt pierwszy

zaskarżonego wyroku przez oddalenie powództwa o zapłatę kwot po 7000 zł na rzecz każdej z powódek oraz o zapłatę odsetek od tych kwot za okres od dnia 19 czerwca 2013 r. do dnia zapłaty.

Przy uwzględnieniu wyniku postępowania apelacyjnego, zasadny okazał się także zarzut częściowo wadliwego rozstrzygnięcia o kosztach procesu przed Sądem Okręgowym, także w tym zakresie zaskarżony wyrok wymagał więc zmiany. Właściwe wyliczenie kosztów postępowania poprzedzającego wydanie zaskarżonego wyroku wymagało zliczenia kosztów poniesionych przez obie strony, w tym dodania kwoty 4567 zł wydanej przez A. F., na którą złożyła się opłata od pozwu w kwocie 2000 zł, przypadający na wskazaną powódkę udział w kosztach zatrudnienia wspólnego pełnomocnika w wysokości 1817 zł oraz zaliczka na wynagrodzenie biegłego w kwocie 750 zł. Wydatki D. M. na sprawę wyniosły z kolei 3067 zł, składały się bowiem z dwóch ostatnich pozycji kwotowych oraz opłaty od pozwu w kwocie 500 zł. Do sumy wydatków obu powódek doliczone zostały koszty udziału zawodowego pełnomocnika po stronie pozwanej w kwocie 3600 zł. Łącznie koszty procesu przed Sądem Okręgowym wyniosły więc 12653,94 zł. Uwzględnienie proporcji kwoty dochodzonej do łącznej sumy odszkodowania zasądzonego na rzecz obu powódek, po korekcie instancyjnej, uzasadniało uznanie, że każda z powódek wygrała sprawę w 45 % oraz że w 55 % w odniesieniu do każdej z powódek wygrany w sprawie był Skarb Państwa. W sytuacji, gdy łączna kwota kosztów przypadających na A. F. i stronę pozwaną wyniosła 6367 zł, stanowiła bowiem sumę kwot 4567 i 1800 zł., przypadająca na powódkę część kosztów procesu wynosiła 3501,85 zł. i była mniejsza o 1065,15 zł niż kwota faktycznie wydana przez A. F. tytułem uzasadnionych kosztów dochodzenia roszczenia. Podaną kwotę należało więc odjąć od kwoty 2893,52 zł, którą Sąd Okręgowy zasądził od Skarbu Państwa w punkcie trzecim zaskarżonego wyroku. Uwzględniając apelację w podanej części zaskarżonego wyroku, w punkcie pierwszym podpunkt b, Sąd Apelacyjny oddalił wniosek wskazanej powódki o zasądzenie kwoty 1828,37 zł od Skarbu Państwa z tytułu kosztów procesu. Ze wskazanego rozstrzygnięcia pozostała więc kwota 1065,15 zł, tyle bowiem wynosił należne tej powódce koszty postępowania przed Sądem Okręgowym.

W analogiczny sposób zostały obliczone koszty należne D. M., która wydała na sprawę 3067 zł. Należało więc powiększyć tę kwotę o dalsze 1800 zł kosztów poniesionych przez stronę pozwaną z związku z roszczeniem wskazanej powódki. Z sumy podanych kwot, wynoszącej 4867 zł, należało w dalszej kolejności wyliczyć 55 % przypadającą na D. M.. Łączne koszty tej powódki należało pomniejszyć o kwotę 2676,85 zł, w efekcie czego koszty należne D. M. zostały wyliczone na kwotę 390,15 zł, która została odjęta od należności zasądzonych na rzecz tej powódki w punkcie trzecim zaskarżonego wyroku. Zmieniając zaskarżony wyrok we wskazanej części, Sąd Apelacyjny oddalił wniosek D. M. o zasądzenie od Skarbu Państwa kwoty 1003,37 zł. Z punktu trzeciego zaskarżonego wyroku pozostała tym samym wskazana kwota 390,15 zł, w tej bowiem części Sąd Okręgowy zasadnie obciążył pozwanego kosztami procesu poniesionymi przez D. M.. Na korzyść strony skarżącej skorygowany został także punkt czwarty wyroku Sądu Okręgowego, w którym Skarb Państwa został obciążony kwotą 119,94 zł tytułem zwrotu wydatków związanych z udziałem biegłego w rozprawie przed Sądem Okręgowym. W sytuacji, gdy wynik postępowania apelacyjnego dawał podstawę do obciążenia strony pozwanej tylko 45 % częścią tej kwoty, która wynosiła 53,97 zł, każdą z powódek należało obciążyć połową pozostałej części tej należności, czyli kwotą 32,98 zł. Zmieniając częściowo ostatni punkt zaskarżonego wyroku, w wyniku uwzględnienia apelacji w całości, Sąd Apelacyjny nakazał ściągnąć od każdej z powódek, z roszczeń zasądzonych w punkcie pierwszym zaskarżonego wyroku, kwoty po 32,98 zł. Opisane zmiany rozstrzygnięć dotyczących kosztów procesu były spowodowane koniecznością prawidłowego zastosowania w tej sprawie zasady stosunkowego ich rozliczenia w relacji do końcowego wyniku sprawy, stosownie do art. 100 w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. i § 12 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 lipca 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych i ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu, jak również zgodnie z art. 113 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Uwzględnienie apelacji Skarbu Państwa w całości uzasadniało ponadto obciążenie każdej z powódek połową kosztów postępowania apelacyjnego, na które złożyło się wynagrodzenie za udział w tej sprawie Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa w stawce minimalnej obowiązującej w sprawach o zapłatę oraz przy uwzględnieniu wartości przedmiotu zaskarżenia, która została podana w apelacji i była pochodną częściowego zaskarżenia wyroku Sądu Okręgowego. W punkcie drugim wydanego wyroku, na podstawie powołanych przepisów i § 12 ust. 1 pkt 2 i § 6 pkt 4 powołanego

rozporządzenia, Sąd Apelacyjny zarządził od powódek na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa po 450 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym. Na podstawie art. 113 ust. 1 powołanej ustawy, mając na uwadze wynik postępowania apelacyjnego, Sąd Apelacyjny nakazał ponadto ściągnąć od każdej z powódek, z roszczeń zasądzonych w punkcie pierwszym zaskarżonego wyroku, kwoty po 350 zł tytułem opłaty od apelacji, od której Skarb Państwa był zwolniony, stosownie do art. 94 tej ustawy, czyli w wysokości równej 5 % wartości przedmiotu sporu dla każdej z powódek, stosownie do art. 13 ust. 1 powołanej ustawy.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie powołanych przepisów i art. 386 § 1 k.p.c., Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji.